

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง ลำานวนไทยใจชื่นชม (๓)

ครูผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์

คำไทยใช้ให้ถูก

๑.

ตระนง

๒.

ทรนง

คำไทยใช้ให้ถูก

ตระนง

[ตระ-นง] หมายถึง

(ก.) ทะนง ถือตัว หยิ่งในเกียรติ
ของตัว

ทบทวน

ความรู้เดิม

กิจกรรม

เรียงคำจดจำสำนวน

ความหมายของสำนวน

จับปูใส่กระด้ง

หมายถึง ยากที่จะทำให้อยู่หนึ่ง ๆ ได้

ความหมายของสำนวน

หัวล้านได้หัว

หมายถึง ได้สิ่งของซึ่งไม่เป็นประโยชน์
แก่ตน

ความหมายของสำนวน

คนดีผีคุ้ม

หมายถึง คนทำดีเทวดาย่อมคุ้มครอง

ความหมายของสำนวน

จับแพะชนแกะ

หมายถึง ทำอย่างขอไปที ไม่ได้อย่างนี้
ก็เอาอย่างนั้นเข้าแทนเพื่อให้ลุล่วงไป

ความหมายของสำนวน

ใจดีสู่เสือ

หมายถึง การแสร้งทำให้คนอื่นเห็นว่า
คนไม่กลัว ทั้ง ๆ ที่กลัว

ความหมายของสำนวน

จับปลาสองมือ

หมายถึง มุ่งจะเอาให้ได้ทั้ง ๒ อย่าง
พร้อมกัน ในที่สุดไม่ได้สักอย่าง

ความหมายของสำนวน

ฆ่าควายเสียตายพริก

หมายถึง การคิดจะทำการใหญ่
แต่กลัวว่าจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของสำนวนที่เป็นสุภาษิตได้
๒. คั่นคว้าความหมายของสำนวนที่เป็นสุภาษิตได้
๓. เห็นคุณค่าของการใช้สำนวนไทยให้ตรง
ความหมายและนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

เพิ่มเติม

ความรู้ใหม่

สำนวนไทยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท

สำนวนที่เป็นคำพังเพย

สำนวนที่เป็นสุภาษิต

สภานาเซต

สำนวนไทยที่เป็น “สุภาษิต”

สำนวนไทยที่เป็นสุภาษิตและสำนวนไทยที่เป็นคำพังเพย มีลักษณะคล้ายคลึงกันจนแยกไม่ออก หรือบางทีก็ตีความว่าเป็นได้ ทั้งสุภาษิตและคำพังเพย แต่สิ่งสำคัญที่ควรศึกษาคือเนื้อหาที่เป็น คำสอนในสำนวน

ลักษณะสำนวนไทยที่เป็น “สุภาषิต”

มีลักษณะเป็นข้อความสั้น ๆ กะทัดรัด แต่มีความหมายชัดเจนลึกซึ้ง มีคติสอนใจ หรือความจริงเกี่ยวกับความคิด และแนวปฏิบัติ

แพ้วเป็นพระชนะเป็นมาร

สุภาชิต

ว้าวหายล้อมคอก

คำพังเพย

ตัวอย่างสำนวนที่เป็นสุภาษิต

๑) “ปากเป็นเอกเลขเป็นโท” หมายถึง

ก. การพูดจาและการคิดคำนวณนั้นสำคัญ

ข. ความดีย่อมชนะความชั่ว

ค. สั่งสอนคนที่มีวิชาความรู้มากกว่า

ตัวอย่างสำนวนที่เป็นสุภาษิต

๒) “สอนหนังสือสั่งฆราวาส” หมายถึง

- ☐ ก. อย่าขัดขวางในสิ่งที่เป็นอันตราย
- ☐ ข. การทำความดีโดยไม่มีใครเห็น
- ☒ ค. สั่งสอนคนที่มีวิชาความรู้มากกว่า

ตัวอย่างสำนวนที่เป็นสุภาษิต

๓) “กงเกวียนกำเกวียน” หมายถึง

- ☐ ก. การลงทุนลงแรงมากแต่ได้ผลลัพธ์ไม่คุ้มค่า
- ☒ ข. ทำแก่เขาอย่างไร อาจจะถูกทำในทำนองเดียวกันอย่างนั้นบ้าง
- ☐ ค. อย่าขัดขวางในสิ่งที่เป็นอันตราย

ตัวอย่างสำนวนที่เป็นสุภาษิต

๔) “ธรรมะย่อมชนะอธรรม” หมายถึง

- ☐ ก. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- ☐ ข. ช้าเต็มเมื่อผู้อื่นเพื่องพลง
- ☒ ค. ความดีย่อมชนะความชั่ว

ตัวอย่างสำนวนที่เป็นสุภาษิต

๕) “ได้ทีขี่แพะไล่” หมายถึง

- ☐ ก. รู้จักพิจารณาการเลือกคู่ครอง
- ☒ ข. ซ้ำเติมเมื่อผู้อื่นเพลียลงพลั้ง
- ☐ ค. การรู้จักแต่งตัวให้ดูดี ต้องรู้จักปรุงแต่ง

เกมล่าสุภาพชน

๑) จงบอกสุภาषิตโดยใช้คำจากตารางที่กำหนด

ให้	แห่ง	ปลา
เป็น	มัก	ที่
รัก	ทั้ง	กระดี่
ฝน	เข็ม	เก็บ

คำตอบ คือ

ฝน ทั้ง ให้ เป็น เข็ม

หมายถึง

เพียรพยายามสุดความสามารถ
จนกว่าจะสำเร็จผล

๒) จงบอกสุภาषิตโดยใช้คำจากตารางที่กำหนด

อธรรม	หวิ	ออม
หอม	ล้าณ	ย่อม
ชนะ	ธรรมะ	มี
เก็บ	ซื้อ	เงิน

คำตอบ คือ

ธรรมะ ย่อม ชนะ อธรรม

หมายถึง

ความดีย่อมชนะความชั่ว

๓) จงบอกสุภาषิตโดยใช้คำจากตารางที่กำหนด

หมา	แห่ง	ณ
ร้าน	ตน	ใต้
เป็น	พึง	ที่
ตน	ปลา	กิน

คำตอบ คือ

ตน เป็น ที่ พึ่ง แห่ง ตน

หมายถึง

การกระทำการใด ๆ ที่ต้อง
พยายามด้วยตนเองก่อน

๔) จงบอกสุภาषิตโดยใช้คำจากตารางที่กำหนด

อย่า	แต่	ซึ่ง
ทำ	กิน	รัง
นอน	นกน้อย	เก็บ
ตัว	พอ	ออม

คำตอบ คือ

นกน้อย ทำ รัง แต่ พอ ตัว

หมายถึง

จะทำการสิ่งใดควรทำให้เหมาะ
แก่ฐานะของตน

๕) จงบอกสุภาषิตโดยใช้คำจากตารางที่กำหนด

ได้	เกลือ	ได้
ทำ	ชั่ว	ฆ่า
แลก	ควาย	ดี
ชั่ว	ดี	ทำ

คำตอบ คือ

ทำ ดี ได้ ดี ทำ ชั่ว ได้ ชั่ว

หมายถึง

คนเราทำอะไรก็จะได้เช่นนั้น

ขอองฬากจากครุ ให้หนุคนแก่ง

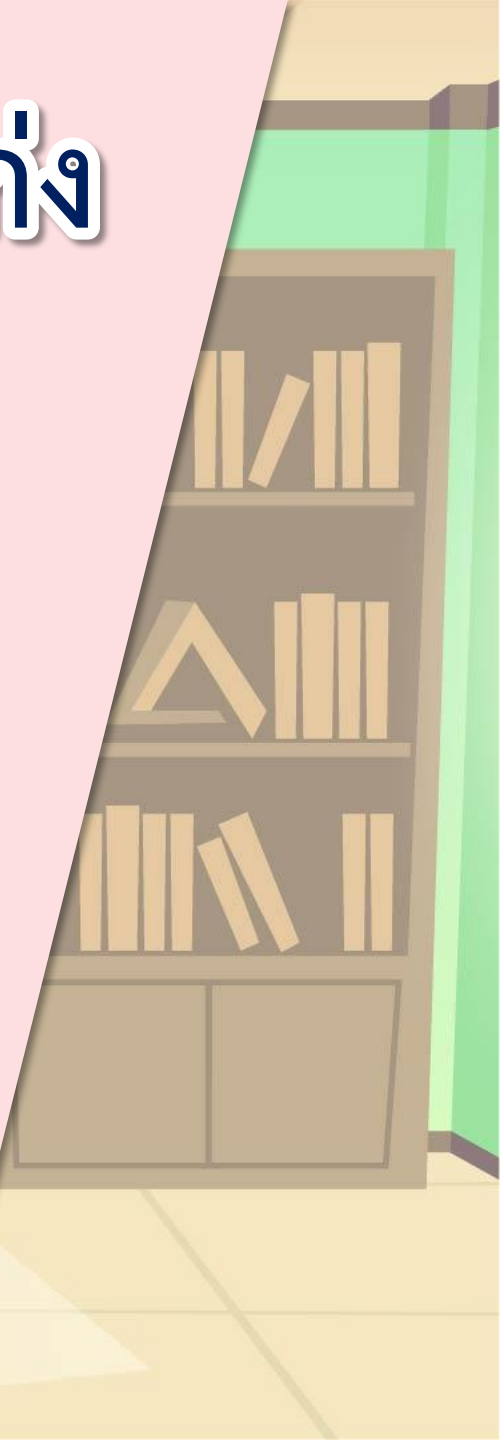

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

บทบาทครูปลายทาง

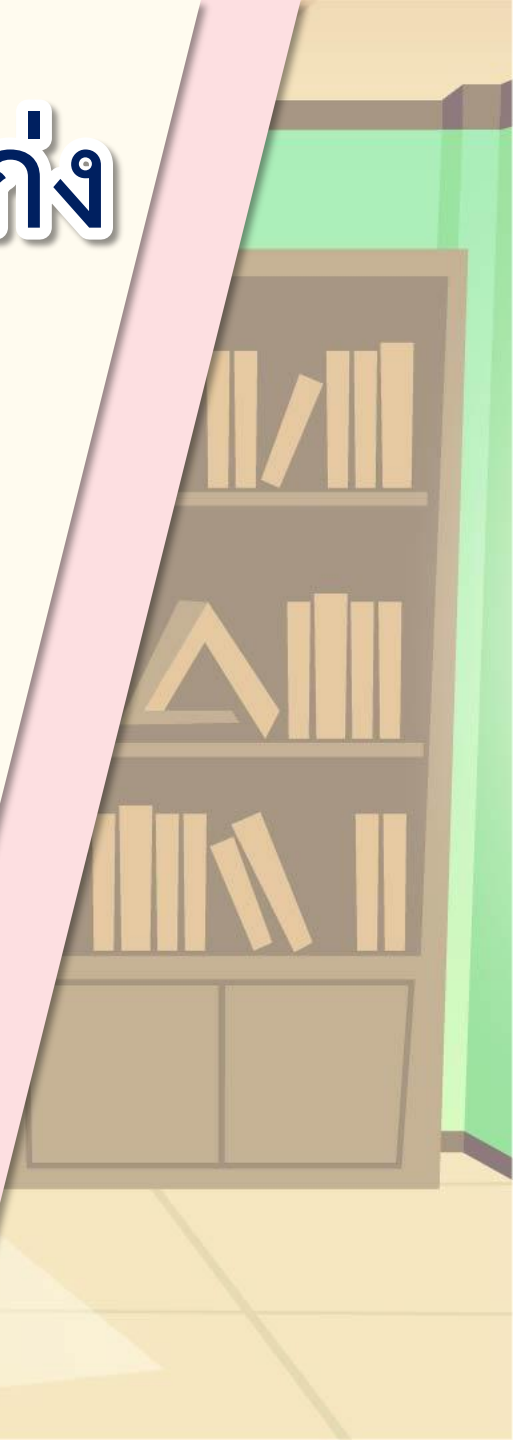
๑. ครูแจกใบงานที่ ๘ เรื่อง สุภาชีวิตไทย
๒. ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานเพิ่มเติม
๓. ครูสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมและบันทึกผล

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

บทบาทนักเรียนปลายทาง

๑. นักเรียนฟังคำสั่งแจ้งการทำใบงานที่ ๘
เรื่อง สุภาชิตไทย
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ ๘
เรื่อง สุภาชิตไทย

ใบงานที่ ๘ เรื่อง สุภาชิตไทย

คำชี้แจง ค้นหาความหมายของคำสุภาชิตที่กำหนดให้

๑. คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล
๒. เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม
๓. ช้า ๆ ได้พร้าสองเล่มงาม
๔. ชิงสุกก่อนห่าม
๕. ธรรมะย่อมชนะอธรรม

สรุป บทเรียน

เฉลย ใบงานที่ ๘ เรื่อง สุภาชิตไทย

๑. คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล

หมายถึง คบคนชั่วคนชั่วก็ชกพาเราให้
พลอยทำชั่วไปด้วยถ้าคบคนดีมีความรู้ก็ทำ
ให้เราได้ผลดี หรือได้รับความรู้ไปด้วย

เฉลย ใบงานที่ ๘ เรื่อง สุภาชิตไทย

๒. เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม

หมายถึง ไปที่ไหนเขาประพฤติอย่างไร
ก็ประพฤติตามเขาไปด้วยอย่าไปประพฤติ
ขัดแย้งกับเขา

เฉลย ใบงานที่ ๘ เรื่อง สุภาชิตไทย

๓. ช้า ๆ ได้พร้าสองเล่มงาม

หมายถึง การทำอะไรสักอย่างถ้ามุ่งมั่นจะให้ได้
ประโยชน์สมบูรณ์ ก็ต้องทำด้วยความรอบคอบ
ไม่ต้องรีบร้อนจนเกินไปนัก แต่ไม่ได้หมายความว่า
จะให้ทำช้า ๆ จนเสียการงาน

เฉลย ใบงานที่ ๘ เรื่อง สุภาชิตไทย

๔. ชิงสุกก่อนห้าม

หมายถึง การทำอะไรก็ตามที่ข้ามขั้นตอน
หรือยังไม่ถึงเวลาแต่ชิงทำไปก่อนจะเกิด
ความเสียหายได้ ควรรอให้ถึงเวลาดีกว่า

เฉลย ใบงานที่ ๘ เรื่อง สุภาชิตไทย

๕. ธรรมะย่อมชนะอธรรม

หมายถึง ความดีย่อมชนะความชั่ว

คุณค่าของสำนวน

๑) เป็นเครื่องอบรมสั่งสอน

๒) สะท้อนความคิดความเชื่อของสังคมไทย

๓) สะท้อนให้เห็นภาวะความเป็นอยู่

๔) ช่วยสืบทอดวัฒนธรรม

สิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

-
๑. ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การตั้งคำถาม
และตอบคำถาม
 ๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง ตั้งคำถามตอบ
ตามแนวคิด

บทเรียนครั้งต่อไป

ตั้งคำถามและตอบคำถาม
จากสื่อที่ฟังและดู

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

